

PROJEKTS

**OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS
STRATĒGIJA 2021.-2034.GADAM
OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA
2021.-2027.GADAM**

**STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA
VIDES PĀRSKATS
KOPSAVILKUMS**

Sabiedriskajai apspriešanai

2021.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Vispārīga informācija

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk tekstā – SIVN) tiek veikts jaunizveidotā Ogres novada attīstības plānošanas dokumentiem: Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2034. (turpmāk tekstā IAS) un Ogres novada Attīstības programma 2021. – 2027.g. (turpmāk tekstā Attīstības programma).

SIVN veikts un Vides pārskats izstrādāts saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, Ministru kabineta (turpmāk tekstā – MK) 2004. gada 23. marta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk tekstā – MK 23.03.2004. noteikumiem Nr. 157) un 11.08.2021.g. 11. augusta Vides pārraudzības valsts biroja Lēmumu Nr. 4-02/78 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, Ogres novads (turpmāk tekstā Novads) ir apvienots ar Ikšķiles, Ķeguma un Lielvārdes novadiem. Ogres pilsētai, saskaņā ar šo likumu, tiek piešķirts valsts pilsētas statuss. Lai gan katrai no apvienotajām administratīvajām teritorijām bija spēkā esoši plānošanas dokumenti, apvienošanas procesā ir izveidota jauna administratīvā teritorija – Ogres novads un Ogres valstspilsēta, un turpmākajam izstrādājama kopēja visas teritorijas IAS, kā arī Attīstības programma, lai veidotu vienotu redzējumu par Novada turpmāko attīstību.

Plānošanas dokumenti

Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2037.gadam (turpmāk – stratēģija) ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurš nosaka Novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, mērķus, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu. Šī stratēģija ir hierarhiski augstākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments.

Ogres novada ilgtermiņa attīstības vīzija:

- Attīstība Ogres novadā notiek līdzsvarā – nodrošinot kvalitatīvu dzīves telpu ģimenēm, kultūras, sporta un izglītības iespējas iedzīvotājiem;
- Ogres novads – Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma un dabas vides glabātājs, popularizētājs un attīstītājs jaunā, inovatīvā kvalitātē;
- Novada infrastruktūra kalpo par pamatu uzņēmējdarbības attīstībai, iedzīvotāju mobilitātei, pakalpojumu pieejamībai un dinamiskai attīstībai.;
- Pašvaldība ir atvērta sabiedrībai, iedzīvotāji tiek aktīvi iesaistīti lēmumu pieņemšanā publiskās ārtelpas un novadam svarīgu jautājumu risināšanā.

Ogres novada IAS definēti 7 stratēģiskie mērķi, nosakot arī prioritārās rīcības šo mērķu sasniegšanai. IAS definē arī Ogres novada Ekonomisko specifiku un telpiskās attīstības perspektīvu.

Ogres novada Attīstības programma ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2021. – 2027.gadam, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021.-2034.gadam izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai.

Attīstības programmā ietilpst:

1. Pašreizējās situācijas raksturojums;
2. Stratēģiskā daļa – vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība, pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem;

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

3. Rīcības programma – nozīmīgākie pasākumi un aktivitātes, lai realizētu Stratēģiskajā daļā izvirzītos vidēja termiņa uzstādījumus;

4. Investīciju plāns – nozīmīgākās Ogres novada pašvaldības investīcijas, lai realizētu Stratēģiskajā daļā izvirzītos vidēja termiņa uzstādījumus.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN)

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrēšanu plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas attīstības plānošanas dokumentos.

SIVN vispārīgie uzdevumi ir novērtēt esošos vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi dokumenta ieviešanas gadījumā.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra veikta plānošanas dokumentiem “jaunveidojamā Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.–2034. gadam un jaunveidojamā Ogres novada attīstības programmai 2021.–2027. gadam. pamatojoties uz likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī saskaņā ar 22.07.2021 Vides pārraudzības valsts biroja Lēmumu Nr. 4-02/71 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja Lēmumā (6.punkts) ietverto rekomendāciju, ka Biroja ieskatā par piemērotāko risinājumu šādā gadījumā uzskatāma pieeja, ka Stratēģiskais novērtējums IAS un Attīstības programmai tiek veikts apvienoti, Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiek veikts katram no attīstības plānošanas dokumentiem, taču to rezultāti apvienoti vienā Vides pārskatā.

Ogres novads

Ogres novads ir Latvijas 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2021. gada 1. jūlijā izveidota Latvijas pašvaldība, kurā tika apvienots Ogres novads, Ikšķiles novads, Lielvārdes novads un Ķeguma novads. Novada centrs atrodas Ogres valstspilsētā.

Novada teritorija pilnībā pārklājas ar pirms iepriekšējās administratīvi teritoriālās reformas pastāvējušā Ogres rajona teritoriju.

Ogres novada sastāvā ietilpst: Birzgales pagasts, Ikšķiles pilsēta, Jumpravas pagasts, Krapes pagasts, Ķeguma pilsēta, Ķeipenes pagasts, Lauberes pagasts, Lēdmanes pagasts, Lielvārdes pagasts, Lielvārdes pilsēta, Madlienas pagasts, Mazozolu pagasts, Meņģeles pagasts, Ogres valstspilsēta, Ogresgala pagasts, Rembates pagasts, Suntažu pagasts, Taurupes pagasts, Tīnūžu pagasts un Tomes pagasts.

Daugavas upe daļa novadu divās nevienlīdzīgās daļās. Novada teritorijas lielākā daļa, visas pilsētas un lielākie attīstības centri izvietoti Daugavas labajā krastā. Abas novada daļas savieno tikai viens tilts pār Daugavu – Ķeguma HES tilts.

Tādējādi Daugavas kreisā krasta teritorija, jeb Birzgales un Tomes pagasti ir fiziski lielā mērā atdalīti no pārējās novada teritorijas.

Novada teritorija robežojas ar Salaspils, Ropažu, Siguldas, Cēsu, Madonas, Aizkraukles, Bauskas un Ķekavas novadiem.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Novadā ir plašs upju tīkls, kuru veido Daugava un tās pietekas, lielākās ir labajā Daugavas krastā – Ogres upe un Mazā Jugla. Lielākais novada ezers ir Lobes ezers. Citu nozīmīgu dabisko ūdenstilpju novadā nav. 1939.gadā izveidota Ķeguma HES ūdenskrātuve uz Daugavas tās platība 24,9 km² un tās dziļums sasniedz 16 m.

Meža zemju īpatsvars novadā ir 56%; meža zemju platības aizņem 103 013 ha. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir 41% jeb 75 505 ha, kas praktiski visas tiek apsaimniekotas. No tām 45% aizņem platības graudkopības un lopkopības vajadzībām.

- dabas parki “Ogres ieleja” (NATURA 2000 teritorija, 7521 ha) un “Ogres Zilie kalni” (NATURA 2000 teritorija, 312 ha),
- dabas liegumi “Lielie Kangari” NATURA 2000 teritorija, 1936 ha), “Vērenes gobu un vīksnu audze” (ietilpst dabas parkā - Ogres ieleja, Natura 2000 teritorija 48 ha), “Vērenes purvi” NATURA2000 teritorija,1213 ha), “Daugava pie Kaibalas” NATURA 2000 teritorija 579 ha);
- dabas pieminekļi “Ogres dolomītu krauja” NATURA 2000 teritorija, 3,58) ha, “Līčupes atsegums” atrodas dabas parkā un Natura 2000 teritorijā Ogres ieleja, Vērenes muižas aleja un Vatrānes aleja;
- 101 identificēts un DB “Ozols” reģistrēts dižkoks.

Ogres novada teritorijā 165 objektam piešķirts pieminekļa statuss. No tiem 51 ir valsts nozīmes piemineklis, tai skaitā 12 arhitektūras pieminekļi, 32 arheoloģijas, 6 mākslas un 1 vēstures kultūras piemineklis. 114 ir vietējas nozīmes pieminekļi, tai skaitā 79 arhitektūras pieminekļi, 34 arheoloģijas un 1 Vēsturiska notikuma vieta - Ikšķiles brīvdabas estrāde.

Novadā atrodas latviešu nacionālā eposa “Lāčplēsis” autora Andreja Pumpura muzejs (laukakmeņu ēka 19.gs. celta kā Lielvārdes muižas klēts), gan Lielvārdes viduslaiku pils drupas, gan aizsargājami dendroloģiskie stādījumi. Līdz ar to Lielvārdes parks ir savdabīgs novada identitātes un reprezentācijas simbols. Lai realizētu plānveidīgu Lielvārdes pilsētas Lāčplēša apkaimes teritorijas sakopšanu un labiekārtošanu, pašvaldība 2018.gadā ir sākusi izstrādāt Lielvārdes parka un apkaimes attīstības plānu, kura ietvaros tiks izstrādāts arī aizsargājamo dendroloģisko stādījumu „Lielvārdes parks” rekonstrukcijas projekts. 2018.gadā veikta koku inventarizācija, 2019.gadā darbs pie plāna izstrādes turpinās. Lielvārdē atrodas arī vietējā vēstures entuziasta uzbūvētā 11.-12.gs senlatviešu Uldevena koka pils rekonstrukcija, kas veidota, par pamatu ņemot arheoloģisko izrakumu materiālus no dažādām Latvijas vietām.

Ogres novadu šķērso un ar valsts apkārtējo teritoriju sasaista sekojošas transporta maģistrāles:

- multimodālais satiksmes koridors, kas ietver:
 - Rīga-Ogre-Ķegums-Lielvārde-Latgales virziens (autoceļš A6),
 - Rīga–Tīnūži-Koknese-Latgales virziens (autoceļi E22 jeb P5 un P80),
 - Rīgas HES—Jaunjelgava (autoceļš P85),
 - dzelzceļa līnija Rīga – Jēkabpils (pieturvietas Ikšķile, Ogre, Ciemupe, Ķegums, Lielvārde, Kaibala, Jumprava)
 - Daugavas upe;
- Ziemeļu koridors (autoceļš P4 Rīga-Suntaži-Ērgļi),
- Rietumu koridors (autoceļš P10 Ropaži-Ikšķile),
- Vidus koridors (autoceļš P8 Mālpils-Ķegums),
- Austrumu koridors (autoceļš P32 Ķeipene-Skrīveri).

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Konkurētspējīga satiksmes infrastruktūra ir viens no faktoriem, kas nodrošina pašvaldības teritorijas attīstību un ekonomisko izaugsmi. Satiksmes infrastruktūras un pieejamie pakalpojumi veicina novada iedzīvotāju mobilitāti un pārējo reģionu sasniedzamību.

Novada teritorijā Lēdmanes pagastā atrodas Nacionālo bruņoto spēku Lidlauka teritorija, kas ir slēgta teritorija. Ņemot vērā objekta atrašanās vietu attālāk no apdzīvotām vietām, tā infrastruktūra neietekmē vietējo ekonomiku, radot papildus slogu. Tieši pretēji, veicina autoceļu infrastruktūras pastāvīgu uzturēšanu.

Ogres novadā ir sazarots ceļu tīkls, kas nodrošina novada iedzīvotāju vajadzības un kravu transportu. Nozīmīgākie vides riski, kas saistīti ar transporta infrastruktūru, ir bīstamo kravu pārvadājumi un trokšņi. Valsts autoceļš A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Patarnieki) uzskatāms par vienu no lielākajiem vides piesārņojuma avotiem novadā. Pastāv risks iedzīvotāju drošībai un videi, gadījumos, ja avārijās iesaistītas automašīnas, kas pārvadā bīstamās kravas.

Novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Daugavpils. Izmantojot dzelzceļa līniju, tiek veikti kravu un pasažieru pārvadājumi. Dzelzceļa kustības intensitāte ir augsta.

Ceļi kopumā veido labi attīstītu ceļu tīkla karkasu, kas nodrošina piekļūšanu apdzīvotajām vietām un ražošanas objektiem.

Kā progresīvu attīstāmu pārvietošanās veidu var minēt velotransportu, kas nodrošina tūrisma attīstību novadā, iedzīvotāju veselīga dzīves veida izkopšanu un iespēju pārvietoties starp salīdzinoši netāli izvietotām apdzīvotām vietām. Esošajā situācijā novadā ir vāji attīstīts veloceļu tīkls.

Novada teritorijā atrodas mazās aviācijas lidlauks.

Sabiedriskā autotransporta pakalpojumus Ogres novadā nodrošina SIA "Ogres autobuss" (viens no kapitāldaļu turētājiem ir Ogres novada pašvaldība), AS "Nordeka", AS "Rīgas taksometru parks", AS "Cata" un AS "Liepājas autobusa parks".

Pasažieru pārvadājumus pa dzelzceļu organizē "Latvijas Dzelzceļš", un dzelzceļa pasažieru pārvadājumi galvenokārt notiek virzienā Ogre-Rīga, bet mazāk virzienā Ogre-Lielvārde. Atbilstoši "Latvijas Dzelzceļa" datiem, pasažieru skaits Ogres novadā regulāri ir pieaudzis līdz 2007. gadam un pēc tam samazinājies, bet no 2009. gada pasažieru skaita dinamika ir bijusi samērā stabila.

Ogres novadā, saskaņā ar Valsts vides dienesta sniegto informāciju, nav uzņēmumi, kuri būtu saņēmuši A kategorijas piesārņojošas darbības atļauju.

Novadā kopā 63 uzņēmumiem izsniegtas B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas.

Ogres novada uzņēmējdarbība lielā mērā saistīta ar tādām nozarēm kā lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts, būvniecība, loģistika, transports, uzglabāšana, kā arī dažāda veida pakalpojumi.

Tūrisms ir viens no saimnieciskās darbības veidiem, kuram prognozējama attīstība. Ogres novada ģeogrāfiskais novietojums un daudzveidīgie dabas apstākļi, kultūrvēsturiskais mantojums, infrastruktūra ir pamats, uz kura balstīt jaunu tūrisma produktu izveidi un paplašināt esošo piedāvājumu. Kopēja tūrisma nozares attīstība novadā var paaugstināt tā konkurētspēju reģiona un valsts līmenī. Jāņem vērā, ka tūrisms ir viena no Latvijas attīstības stratēģiskajām iespējām un prioritātēm. Tikpat būtiska nozīme ir arī novada spējai iekļauties kopējā valsts un reģiona tūrisma infrastruktūrā, kā arī sadarbībai starp dažādām institūcijām, organizācijām, uzņēmumiem un citiem interesentiem.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus Ogres novadā nodrošina vairākas iestādes un uzņēmumi, kas atrodas visā novada teritorijā:

- Ogres novada pašvaldības (turpmāk – ONP) aģentūra “Ogres komunikācijas” (Ogres pilsēta un Ogresgala pagasts);
- Suntažu pagasta pašvaldības aģentūra “Rosme”,
- Lauberes pagasta pārvaldes struktūrvienība “Sarma”;
- Madlienas komunālo pakalpojumu iestāde “ABZA”.
- Birzgales pagastā ir izveidota Birzgales pagasta pārvalde ar Komunālo un teritorijas apsaimniekošanas nodaļu.
- Ķegumu, Rembates un Tomes pagastu apkalpo SIA “Ķeguma Stars”,
- SIA “LIELVĀRDES REMTE”, kas apkalpo Lielvārdi, Jumpravas un Lēdmanes pagastus,
- SIA “Ikšķiles māja” (Ikšķiles pilsēta, Tīnūžu pagasts).
- Pārējos pagastos ūdenssaimniecības infrastruktūru apsaimnieko un pakalpojumus patērētājiem sniedz pagastu pārvaldes. Skaitliski nedaudz ir uzņēmumu vai privātpersonu, ar kurām pašvaldība ir noslēgusi līgumus par konkrētu darbu veikšanu ūdensapgādes nodrošināšanā.

Siltumapgādi nodrošina SIA “MS siltums”, SIA “Ogres nami”, SIA “Ogres Namsaimnieks”, SIA “Ķeguma Stars”, SIA “Ikšķiles māja” un SIA “LIELVĀRDES REMTE”.

Ogres novada teritorijā atkritumus no iedzīvotājiem savāc Ogres SIA “Marss”, SIA “Ķilupe” un SIA “Clean R”.

Kā liecina Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra dati Ogres novadā reģistrētas 12 piesārņotas teritorijas, kuru piesārņojums apstiprināts, kā arī vairāki desmiti potenciāli piesārņotu teritoriju, kuru piesārņojums būtu jānovērtē.

Tādējādi Novada teritorijā ir daudz piesārņotu un potenciāli piesārņotu teritoriju, kuru apsaimniekošana, izpēte un nepieciešamības gadījumā sanācija būtu jāveicina. Tāpat šī informācija ņemama vērā attīstot jaunus saimnieciskās darbības objektus, jo šajās teritorijās jaunas piesārņojošās darbības būtu atļaujamas tikai pēc izpētes un, ja nepieciešams sanācijas.

Ietekmju novērtējums

Plānošanas dokumentu Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021. – 2034.gadam un Ogres novada attīstības programma 2021. – 2027.gadam īstenošanas ietekmju būtiskuma izvērtējums pirmkārt veicams attiecībā uz jūtīgām vides teritorijām un no dabas aizsardzības viedokļa vērtīgām teritorijām.

Kā nozīmīgākie vides aspekti, kuriem pievēršama īpaša uzmanība, izvērtējami:

- teritorijas bioloģiskās daudzveidības izmaiņas, tai skaitā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības teritoriju izmaiņas;
- ainavu daudzveidība un vērtīgas ainavas, ainavu izmaiņas;
- virszemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- meža un lauksaimniecības zemju teritoriju transformācija un apbūve;
- potenciāls emisiju gaisā pieaugums;
- trokšņa traucējumi iedzīvotājiem.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Vērtējot plānošanas dokumenta īstenošanas prognozējamo ietekmi uz vidi vērtē: tiešo un netiešo, sekundāro, darbību, pasākumu savstarpējo un kopējo ietekmi, īstermiņa, vidēji ilgu un ilglaicīgu ietekmi, kā arī pastāvīgo pozitīvo un negatīvo ietekmi, arī ietekmi uz cilvēkiem, viņu veselību, materiālajām vērtībām, kultūras, arhitektūras un arheoloģisko mantojumu, dabas un ainavu daudzveidību, augsnes kvalitāti, ūdens kvalitāti, gaisa kvalitāti, klimatiskajiem faktoriem, kā arī minēto jomu mijiedarbības novērtējums;

Ogres novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ir izvirzīts mērķis, kurā kā prioritātes noteiktas ilgtspējīgas attīstības iespējas, saskaņojot saimnieciskās darbības un dabas mijiedarbību, tādējādi radot iedzīvotājiem optimālus dzīves apstākļus un saudzējot novada kultūrvēsturisko mantojumu un ainaviskās vērtības. Noteiktā mērķa īstenošanai definēti apakšmērķi un uzdevumi, kas sadalīti dažādās jomās, kuras novada attīstībā ir būtiskas: novada teritorijas attīstība (dzīvojamā fonda attīstība paralēli ievērojot dabas aizsardzības prasības), saimnieciskās darbības attīstība (uzņēmējdarbības veicināšana), transporta infrastruktūras attīstība.

SIVN laikā tiek detalizētas problēmsituācijas teritorijās, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var ietekmēt.

Tā kā IAS nav ietverta detalizēta informācija par plānotajiem pasākumiem stratēģisko mērķu sasniegšanai, nav iespējams veikt detalizētāku izvērtējumu katrā no jomām. Tāpat Attīstības programma ietver galvenokārt uzstādījumus un uzdevumus, kuru īstenošanai var tikt veiktas dažādas darbības.

Tādējādi ietekmju uz vidi izvērtējums ir ar plānošanas dokumentiem atbilstošu detalitāti. Tai pat laikā Izvērtējums ietver arī rekomendācijas, kas saistītas ar potenciālo ietekmju mazināšanu vai novēršanu u.c. vides aspektiem.

Izvērtējot pašlaik IAS definēto, var secināt, ka kopumā šis plānošanas dokuments vērsts uz Novada ilgtspējīgu attīstību, tai skaitā vides aizsardzības un saimnieciskās attīstības jomu saskaņošanu. Netiek konstatētas iespējamās būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā.

Turpmāk, vērtējot Attīstības programmu, kas vērsta uz IAS definēto mērķu sasniegšanu, var konstatēt, ka paredzētas plaša spektra aktivitātes, tai skaitā tādas, kas būtiski samazina ietekmes uz vidi.

Ogres novada attīstības programma 2021.-2027.gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts attīstības redzējums līdz 2027. gadam.

Tajā noteiktas Vidēja termiņa prioritātes, katrai prioritātei tās īstenošanai nepieciešamie Rīcības virzieni un uzdevumi rīcības virziena ietvaros, kas īstenojami, lai sasniegtu definētos mērķus.

SIVN ietvaros, atbilstoši plānošanas dokumenta detalitātei tiek analizētas katra izvirzītā Uzdevuma ietvaros plānoto darbību potenciālās ietekmes uz vidi, kā arī, nepieciešamības gadījumā, sniegtas rekomendācijas darbības īstenošanas procesam.

Kopumā analizējot Attīstības programmā noteiktos novada attīstības virzienus un plānotos pasākumus katra virziena ietvaros, var secināt, ka plānota ilgtspējīga novada attīstība, akcentējot iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošanu un dzīves līmeņa celšanu, plānojot attīstīt mazo un vidējo uzņēmējdarbību novadā, kas ir videi draudzīga un nodrošina iedzīvotāju dzīves līmeņa celšanu.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Izvērtējot plānotos rīcības virzienus un uzdevumus, var konstatēt, ka kopumā prognozējama ilglaicīga tieša un netieša pozitīva ietekme, ko var definēt par summāro kumulatīvo plānošanas dokumenta īstenošanas prognozējamo ietekmi uz vidi.

Būtiskākās negatīvās ietekmes uz vidi saistāmas ar infrastruktūras un dažādu objektu būvniecības un rekonstrukcijas darbiem, taču ilgtermiņā to rezultātā lielākoties prognozējama pozitīva ietekme uz vidi, gan saistībā ar ceļu infrastruktūras uzlabošanu, ēku energoefektivitātes uzlabošanu, atpūtas zonu un stāvlaukumu labiekārtošanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanu.

Ja šie darbi tiek veikti ievērojot normatīvo aktu un vides aizsardzības prasības, nodrošinot atbilstošu atkritumu apsaimniekošanu un darbu veikšanā izmantotā būvtehnika ir labā tehniskā kārtībā, ietekmes pārsvarā gadījumu ir īslaicīgas un nebūtiskas. Ilglaicīgas ietekmes šajos gadījumos var tikt prognozētas, ja būvniecību plāno līdz šim neapbūvētās teritorijās, tādējādi neatgriezeniski tiek zaudēta teritorijas bioloģiskā daudzveidība un teritorija tiek izslēgta no zaļo teritoriju kopuma. Pirms lielāku teritoriju transformācijas vēlams veikt to bioloģiskās daudzveidības izvērtējumu, lai iespēju robežās novērstu īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu iznīcināšanu.

Tā kā nav pieejama detalizētāka informācija par iespējamo uzņēmējdarbības jomu attīstību un ar to saistītu esošo rūpniecisko teritoriju izmantošanu vai jaunu objektu būvniecību, šobrīd nav iespējams vērtēt to iespējamās ietekmes uz vidi. Jebkura jauna rūpnieciskā objekta plānošana un izveide veicama saskaņā ar spēkā esošajos normatīvajos aktos ietvertajām prasībām, tai skaitā par ietekmes uz vidi novērtējumu, piesārņojumu u.c jomās noteikto.

Būtisku ilglaicīgu pozitīvu ietekmi plānošanas dokumenta īstenošana atstās uz nemantiskā kultūras mantojuma saglabāšanu un uzturēšanu.

Plānošanas dokumenta īstenošana atstās ilglaicīgu būtisku ietekmi uz iedzīvotāju dzīves apstākļiem, tos būtiski uzlabojot.

Šajā vides pārskatā netiek detalizēti vērtētas Investīciju plānā paredzēto darbību potenciālās ietekmes uz vidi. Plānošanas dokumentā ietvertā informācija ir nepietiekama detalizētam izvērtējumam un katrai konkrētai paredzētajai darbībai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvērtējama nepieciešamība veikt sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu vai saņemt tehniskos noteikumus, šo administratīvo procesu ietvaros tiks veikta attiecīgo paredzēto darbību ietekme uz vidi.

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kas rodas, realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas periodā.

Ogres novada abi plānošanas dokumenti ir savstarpēji cieši saistīti, IAS nosaka Novada attīstības virzienus, stratēģiskos mērķus un ilgtermiņa prioritātes, Pamatojoties uz tiem tiek izstrādāta Attīstības programma, kurā definēti vidēja termiņa mērķi, rīcības virzieni, uzdevumi un darbības stratēģisko mērķu sasniegšanai.

Plānošanas dokumenti kalpos par pamatu turpmākai politisku un saimnieciska rakstura lēmumu pieņemšanai, detalizētai nozaru un politikas plānošanai Novadā. Īstenojot plānošanas dokumentus, kā galvenais mērķis ir Novada ilgtspējīga attīstība, kas nozīmē, ka viens no būtiskiem aspektiem, kas visās rīcībās un darbībās tiks ņemts vērā, ir vides aspekts.

Šajā plānošanas stadijā, izvērtējot plānošanas dokumentos ietvertos mērķus, prioritātes, rīcības un uzdevumus, netika konstatētas iespējamās negatīvas kumulatīvās ietekmes, kas varētu tikt prognozētas Plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā.

Pasākumi ietekmju samazināšanai

Veicot plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringu vienlaicīgi vērtējami arī ar to īstenošanu saistītie vides aspekti, nepieciešamības gadījumā (ja tiek konstatētas negatīvas vides vai dabas kvalitātes izmaiņu tendences, izvērtējamās un veicamās nepieciešamās korekcijas plānošanas dokumentos (galvenokārt Rīcības plānā un Investīciju plānā).

Jebkurā gadījumā, īstenojot atsevišķus projektus, jāievēro vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, tai skaitā likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotie normatīvie akti, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas un nodrošina lēmuma pieņemējam nepieciešamo informāciju, tādējādi novēršot vai maksimāli samazinot kā katra konkrēta projekta ietekmes, tā summārās ietekmes.

Plānošanas dokumentu ieviešanas uzraudzība ļaus identificēt rīcību un īstenoto pasākumu efektivitāti, to rezultātu atbilstību plānotajam un ieguldījumu stratēģisko mērķu sasniegšanā.

Risinājumus katras konkrētās darbības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai un mazināšanai jāizvērtē un jānosaka, veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, tai skaitā sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu (atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajam) konkrētām no plānošanas dokumenta izrietošām darbībām (projektiem). Veicot paredzēto darbību ietekmes uz vidi izvērtējumu, jāizvērtē arī darbības ietekme uz īpaši jutīgajām dabas teritorijām – parkiem, zaļajām zonām, ūdensobjektiem, izvērtējama to atbilstība Aizsargjoslu likumā noteiktajiem aprobežojumiem un prasībām.

Lai izvairītos no iespējamām negatīvām ietekmēm, jāpievērš uzmanība vismaz šādiem aspektiem:

- uzsākot projektu īstenošanu, individuāli jāizvērtē to potenciālā ietekme uz vidi un, kur nepieciešams, jāpiemēro ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra;
- industriālo objektu un sabiedriski nozīmīgu, plaši apmeklētu objektu projektēšanā uzmanība pievēršama notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošanas, ūdensapgādes un siltumapgādes risinājumiem, maksimāli nodrošinot pieslēgumu centralizētiem tīkliem vai rūpīgi izvēloties videi draudzīgus individuālos risinājumus;
- visa veida būvniecības, remonta, rekonstrukcijas un renovācijas procesos ievērojama laba būvniecības prakse, darbības atbilstība vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, būvnormatīviem, kā arī standartiem u.c. normatīvajiem aktiem, nodrošināma būvgružu un citu atkritumu savākšana un videi draudzīga apsaimniekošana, iespēju robežās nodrošinot to šķīrošanu;
- veicot ielu labiekārtošanu un rekonstrukciju, iespēju robežās nodrošināma lietus ūdeņu kanalizācija un izstrādājami risinājumi lietus ūdeņu kanalizācijas izplūdes aprīkot ar minimālu attīrīšanu vismaz no naftas produktiem;
- jānodrošina plānoto rekreācijas, kultūras un sporta infrastruktūras objektu tuvumā esošo transporta plūsmu izvērtējums un optimizācija, jāizvērtē un jānovērš būtiskās ietekmes uz vidi;
- jāveic plānotās infrastruktūras attīstības ietekmes izvērtējums, jāizvēlas tādi infrastruktūras attīstības risinājumi, kas iespējami mazāk samazina dabas pamatnes platības vai vērtību;
- Izvēloties tūrisma infrastruktūras objektu, tai skaitā ūdensmalas, pludmales un pieeju tām labiekārtojuma vietas ieteicams veikt apmeklētāju plūsmas monitoringu, novēršot pārmērīgu apmeklētāju koncentrāciju un slodzi uz vidi vienā vietā;

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

-
- tūrisma attīstība rada tiešu būtisku ietekmi uz vidi, ja nebūs tūrisma attīstībai piemērotas infrastruktūras, atbilstoša labiekārtojuma teritorijās, kuras tūristi apmeklē (Dabas teritorijas un objekti, ainaviski vērtīgās teritorijas, kultūrvēsturiskie objekti). Veidojot un labiekārtojot tūrisma objektus rekomendējams aptuveni prognozēt maksimālo apmeklētāju skaitu, nodrošinot atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un higiēnas pakalpojumus (tualetes);
 - jāsekmē videi draudzīgu transporta veidu attīstība, efektīva sabiedriskā transporta attīstība, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz gaisa kvalitāti. Veidojot jaunus veloceļņus, izvērtējama to potenciālā ietekme uz vidi, tai skaitā bioloģisko daudzveidību un ainavu. Izvērtējama nepieciešamība veloceļņu papildināt ar labiekārtojuma elementiem (atkritumu urnām, soliņiem, tualetēm u.c.);
 - vides politikas realizācijas pasākumi: sabiedrības izglītošana un informēšana, aktīvas vides aizsardzības pasākumu kampaņas, sabiedrības vides izglītības un apziņas veicināšana;
 - jāsamazina vides piesārņošanas iespējas, kur vien iespējams, izvēloties inovatīvus risinājumus un videi draudzīgas tehnoloģijas.

Jāatzīmē, ka vairāki no plānošanas dokumentos definētajiem mērķiem un uzdevumiem tieši sasaucas ar vides un dabas aizsardzības un racionālas apsaimniekošanas pasākumiem, kas veicami negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai, piemēram, transporta infrastruktūras uzlabošana, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pilnveidošana, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana un plānotā ēku renovācija, kā arī citi pasākumi, kas vērsti uz novada vides kvalitātes uzlabošanu.